

СЕРПЕНЬ — ВЕРЕСЕНЬ
1978
AUGUST — SEPTEMBER

ЮНАК

ПОВІДОМЛЕННЯ

Англомовні праці Українського Академічного Видавництва — найкращий подарунок для ваших приятелів. Закупіть книжки:

Дмитро Чижевський:

History of Ukrainian Literature: From the 11th to the End of the 19th Century. 1975. 696p. \$15.00

Данило Струк:

A Study of Vasyl' Stefanyk: The Pain at the Heart of Existence. 1973. 200p. \$8.50

Любомир Винар і Орест Субтельний:

The Diary of Erich Lassota von Steblau, 1594. 1975. 148p. \$9.00

Микола Куліш:

Sonata Pathetique. 1975. 120p. \$7.50

Пантелеймон Куліш:

The Black Council. 1973. 125p. \$7.50

Валерян Підмогильний:

A Little Touch of Drama. 1972. 191p. \$7.50

Юрій Луцький:

Modern Ukrainian Short Stories. (Parallel Ukrainian and English texts). 1973. 228p. \$8.50

Ігор Каменецький:

Nationalism and Human Rights. (consists of contributions by fourteen authors). 1977. 246p. \$15.00

ORDER FROM: **UKRAINIAN ACADEMIC PRESS**

(A Division of Libraries Unlimited, Inc.)
P.O. Box 263
Littleton, Colorado 80160

УВАГА! УВАГА!

Усіх тих, що надсилають до «Юнака», «Готуйсь» і «Пл. Шлях» будьякі інформації та світлини чи дописи, дуже просимо подати повне ім'я та прізвище особи, що до неї стосується дана інформація, курінну приналежність, місце замешкання, дату, коли дана подія заіснувала тощо. Світлини просимо завжди підписати на звороті чи іншим способом зазначити до кого і чого вона відноситься.

Посилаючи світлини для поміщення, вибирайте чорно-білі та ті з кольорових, які мають чіткі контрасти.
Редакція

ПОМОЖІТЬ НАМ зробити «добре діло» і перешліть дарункову передплату

для зразкових, але неможливих юнаків та юначок, особливо з європейських та південно-американських країн. Вони бажали б дістати та читати «Юнака», але самі не можуть собі його передплатити.

Адміністрація

ПЛАСТОВА КРЕДИТИВКА в Торонті

на корисних умовах

- дає **ПОЗИКИ**
та
- **приймає ОЩАДНОСТІ.**
- Пластова Кредитівка міститься у Пластовому Домі в Торонті.
- **Урядові години:**
вівторок і четвер 7-9 вечора,
субота 2-4 по пол.

Plast (Toronto) Credit Union Ltd.,
2199 Bloor St. West, Toronto 21, Ont.
Phone: 769-9998

**Пластуні і Пластунки в Торонті!
СКЛАДАЙТЕ
СВОЇ ОЩАДНОСТІ
у Пластовій Кредитівці!**

Від 1 січня 1978 р. річна передплата «Юнака» коштує: США і Канада — \$10.00; Австралія — рівновартість 10.00 амер. дол.; Австрія — 100 шилінгів; Аргентина — 10.00 пезів; Німеччина — 15.00 нім. марок; Франція — 15.00 франц. франків; Італія — 2,000 лірів. Велика Британія — 2.00 фунти

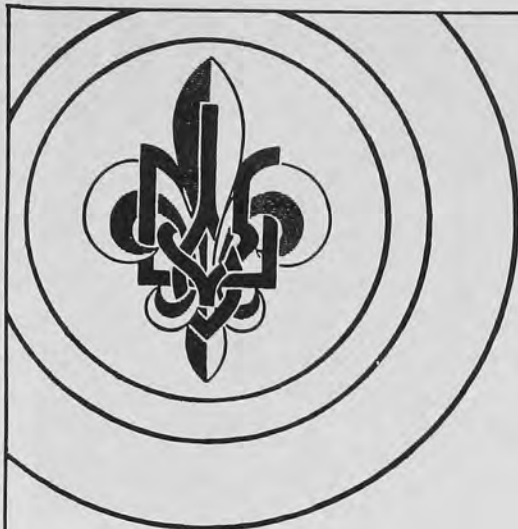
Ціна одного числа \$1.00.

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada Tel.: (416) 769-7855

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 4V7, Canada — Canada.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave. Babylon, N. Y. 11702, U.S.A.

Second class mail registration number 2185 ● Printed by Kiev Printers Ltd., 860 Richmond St. W. Toronto 2, Ont.

"Юнак" — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця крім липня і серпня.
Видає Головна Пластова Булава.

Редагує колегія.

Головний редактор:

пл. сен. Ольга Кузьмович.

Члени редакційної колегії:

пл. юн. Андрій Винницький.

пл. сен. Тоня Горохович.

ст. пл. Олесь Кузишин

гетьм. вірл. Ксеня Одежинська.

пл. юн. Всеволод Онишкевич

ст. пл. Юрій Павлічко.

пл. сен. Олександра Юзенів.

ЗМІСТ

- 2 Гутірка з юними друзями — Олександр
 Кошиць і його хлопчики-хористи Подруга Гребля
- 3 Молоде перо: Перший чоловік
 на місяці М. Підгородецький
- 4 Митрополит у пластовому таборі М. Мариняк
- 6 Молоде перо: Пластова дружба Т. Копаниця
- 7 Жінки — співбудівниці української державності **
- 8 Ой та закурились... Р. Купчинський
- 9 Сучасні визначні українці:
 Володимир Рак О. Кузьмович
 Молоде перо: На крилах юнацьких мрій А. і А.
 Підвербецькі
- 10 "Енеїди" — 180 років І. М. Чинченко
- 12 Успіхи наших подруг:
 Світлана Кочман Гурток "Блисканна"
 Відгуки на одну нотатку... Г. Котович
 "Популярність писанки" (ai)
- 13 "Вовчий Тропі" 25 років! О. Кузьмович
- 16 Що читати? Пацани Ю. Мончак
 Молоді літа Генріха IV А. Винницький
 На спортові теми Р. Ващук
- 19 Куток філателіста **
- Старі римляни над Дунаєм Б. Ямінський
- 21 Фоторепортер питає **
- Уляні і її товаришам О. Олійник
- 22 Чи знаєте тут платівку? "Ізмарагд" О. Кузишин
- 23 Практичне пластування: Зроби собі сам... **
- Пишемо на одну літеру Пан Тофель і Подруга
- 24 Хроніка
- 26-28 Оголошення, список датків на пресфонд

● **На обкладинці:** Писар Свята Юрія, 1978 на "Вовчий Тропі" ст. пл. О. Борачок у козацькому вбранні "Хмельниченків" читає святочний наказ.

● **Ілюстратори цього числа:** пл. сен. Д. Даревич,
 ст. пл. Л. Мазяр, пл. сен. В. Пилишенко-Гарпун.

● Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

ЮНАК

СЕРПЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ 1978
Ч. 8-9 (179-180) РІК XVI

Інтернаціональне стандартно-серійне число,

0044-1384

ОЛЕКСАНДЕР КОШИЦЬ І ЙОГО ХЛОПЧИКИ-ХОРИСТИ

Дорогі Юні Подруги і Друзі!

Сподіваюся, що Ви знаєте, яку роль відіграв у нашому культурному й політичному житті геніальний диригент капелі Української Народної Республіки — Олександр Кошиць, що в 1919 р. виїхав з нею в турне по світу. Думаю, що знаєте й те, що капеля чарувала майже увесь світ красою й силою української пісні, дивувала людей особливою здібністю українців до співу, їх вмінням передавати пісню духовість народу. Про це багато написано, про Кошиця часто чуємо при різних нагодах. Він же жив і помер у Канаді на 69 році життя в 1944 р.

Сьогодні передам Вам мою розмову про Кошиця з моїми Романами, Андріями, Мартами і Христинами.

— Я знаю, — відразу при зустрічі почала Таня, — Кошиць написав спомини, їх легко дістати. Але розповідайте щось, те найважливіше, як він став таким великим... У Вінніпегу в Осередку Культури є багато матеріалів про нього. Казала мама, що там працювала до самої смерті його дружина Тетяна.

— Почав, — казала я, — від того, що співав сам у хорі Київської Духовної Академії, а згодом став його диригентом. Ставши диригентом, почав добирати хористів. У сопранах і альтках співали хлопчики з духовної школи (було їх 14), а тенорами і басами співали студенти Академії (всіх їх 30). Кошиць почув спів одного 12-13-літнього хлопчика Павла Бергаміна, у братському хорі. Пише у споминах, що описати його голосу не можна, такий він з природи поставлений, вироблений, гарний, як у оперної співачки "прем'єрши". Каже, що коли почув його сольо, він прямо божеволів. Треба було перебороти чимало труднощів, щоб хлопчикова мати — вдова по робітникові — видістала його з одного хору й передала до Кошицевого. Всього чотири місяці він захоплював людей своїм голосом, бо при мутації він голос утратив. Але були ще інші співаки: Сашко Ганюк — також повне, м'яке, ніжне сопрано, Єрмолай Плоцький — альт дуже дзвінкий, срібний. Обидва хлопці з бідних робітничих родин. По Павлові солістом співав Іван Шумов-Павлюченко

— син кравця з Печерська.

— А де співав цей хор? Коли він і перед ким виступав? — хотіли знати мої співбесідники.

— Уявляйте собі тодішній Київ! Там тоді було цікаве життя! — не могла стриматися я від афектації. За місяць Кошиць підготував хор до виступу — співав на Богослуженні, а потім композиції Артема Веделя "Акти" на академічному релігійному святі. "Соліст Павло Бергамін був вище всякого порівняння", — пише Кошиць у спогадах. Слава про хор так поширилася, що потрапити на Богослуження в академічну церкву було дуже трудно. Диригент поставив собі мету — воскресити в Академії велич нашого великого композитора Артема Веделя — вихованця її. Його творчість має чисто український національний характер. Допоміг йому в цьому ректор, єпископ Дмитро Ковальницький — українець з Волині (а спів Веделевих творів був заборонений). Він любив Веделя і сам вмів надавати церковній службі український характер. Співом хору зацікавився психіатр Іван А. Сокорський, відомий у світі автор "Експериментальної психології". Він, почувши твори Веделя, досліджував способи музичного вислову релігійної екстазованої думки й почуття, а потім виголосив про ці досліді доповідь.

— То всі хористи ходили до школи, вчилися. А коли вони мали проби? — цікавилися Роман і Христя.

— Цікаво дуже читати спогади Кошиця, — продовжувала я. — Своїх щирих, милих, дуже музикальних співаків — написано там — він дуже любив, більше ніж себе, серед них не було музично бездарних. Співанки з "малими" відбувалися кожного дня по вечері, а з цілим хором два рази в тижні. Диригент з запалом

віддавався праці. Проби навіть більше любив, ніж сам концерт, бо в них музичний твір наповнявся живим духом, а сама праця давала радість. Як чудово описане переживання Кошиця під час співу малого соліста: "Слабеньке світло блимає і водить легкими тінями по Павлушковому обличчі, повному екстазу музики. Він нічого не бачить... А з горла його плывуть такі хвилі срібла й оксамиту, теплі від переживання, що я сам стою, мов зачарований:

..наче лечу в якісь неземні простори, а за собою веду весь хор...". Признається великий мистець, що і сам і його хористи часто настільки зворушувалися співом, плакали, що мусли припинювати співанку. А єпископ під час Богослужби, коли співали Веделеве "Услиши, Господи, глас мой", не міг подати "возгласу" від хвилювання. Такий майстер був О. Кошиць і його співаки, таку силу має українська пісня!

Скоб! Подруга Гребля

ПЕРШИЙ ЧОЛОВІК НА МІСЯЦІ

(Казка)

Дуже давно, у далекій країні жили два багаті. Один називався О-Тар, а другий — А-Вор. О-Тар був старий, дуже добрий чоловік, який давав 10% свого майна бідним, а А-Вор був скупий. Він навіть збирав податки від бідних людей.

Одного разу, коли О-Тар вертався від одного бідного господаря, він знайшов птаха з поломаним крилом. Два дні О-Тар доглядав птаха і нарешті птах полетів геть.

За пару днів птах прилетів до О-Тара і почав з ним розмову.

Птах: "Дякую, О-Таре, що ти мені допоміг, коли я тебе потребував".

О-Тар: "Я тобі поміг тому, що ти був ранений".

Птах: "Але ти мені поміг, і я тобі мушу за це віддячитись".

О-Тар: "Як ти мені можеш віддячитись?"

Птах: "Мій пан Місяць тобі заплатить".

Птах полетів, але лишив величезного гарбуза. Гарбуз був такий великий, що як О-Тар його підніс, то не міг його втримати, він його випустив. Гарбуз розторощився, а всередині було велике багатство дорогоцінних камінчиків.

О-Тар усе роздав бідним людям.

Коли про це почув А-Вор, він прийшов до О-Тара запитатися звідки в нього таке багатство. О-Тар розповів йому все, що сталося, і після цього А-Вор швидко пішов.

А-Вор побачив птаха і поранив його каменем. Два дні А-Вор доглядав птаха, і нарешті птах полетів геть.

За кілька днів птах повернувся і лишив гарбуза. А-Вор швидко вийшов зі своєї хати і розламав гарбуза. Але ніякого багатства всере-

дині не було, а був там маленький чоловік.

А-Вор: "Де моє багатство?"

Маленький чоловік відповів: "Дістанеш, як підеш за мною".

А-Вор торкнув плащ маленького чоловіка, і знайшов себе на місяці. Там було таке багатство, якого А-Вор ніколи не бачив. Маленький чоловік сказав, що А-Вор все може мати, тільки він не сміє покидати місяця.

Від того часу ніхто не бачив А-Вора. Але як придивитися на місяць, то — може його побачите.

І так перша людина дісталася на місяць.

Микола Підгородецький

Член гуртка "Альбатроси" в Сіракузі
Учень 10-ої класи Школи Українознавства

* * *

Микола Філянський

КИЇВ

*Ще скарб віків не ввесь прожито,
Ще видно кин колишніх дій
І днів Твоїх тавро не змито
В останках "каменю і мрій".*

*Хай на нових Твоїх оселях
Краса — без рідної канви,
Хай перед генієм Растреллі
Юрба не хилить голови;*

*Хай степ, в буденний сум повитий,
Окував потомлені уста,
І шлях святинь Твоїх, Славуто,
Тернами ввесь позароста.*

*В час невідомий, в час нежданий
Ти знов розімкнеш свій язик...
Надхненим словом осіяний
Колись недаром Первозваний
Зорю землі Твоїй прорік!*

Митрополит у пластовому таборі

Глибоко в Карпатах — на межі Середнього і Високого Бескиду, три кілометри перед Підлютим невисока гора Сокіл, обросла по боках рідким лісом, закінчена вгорі замість верха великою площею, немов якийсь велетенський зрізав гору в половині. Це чудове гірське гніздо віддав митрополит Шептицький “Товариству опіки над молоддю” у Львові — додавши ще зі своїх лісів і матеріял на будинки. На весні 1926 р. митрополиті майстри і старші пластуни вибудували на Соколі чотири курені. Влітку річно відбувались тут завжди два або й три (за чергою) пластові табори. Посеред таборової площі на високій щоглі маяв великий національний прапор, вечорами горіли ясно пластові ватри. Сотні пластового юнацтва проходили тут вишкіл, набираючи сил і здоров'я, виховувались національно і морально.

Щонеділі зранку йшли таборовики із Сокола до Підлютого. Хто з пластової братії не пам'ятає прегарної лісової алеї близько Підлютого, де не раз у будень можна було зустріти митрополита на проході. Коли ми знали, що митрополит уже прибув на ферії до Підлютого, то, проходячи крізь ту алею, нам живіше билися наші серця, очі блищали, ряди рівнялися, струнчилася постава. Ми знали, що за хвилину станемо перед “Кедровою палатою” (літня резиденція митрополита) та лунким пластовим гаслом привітаємо нашого найлюбішого Батька, Добродія та Опікуна. Щаслива була неділя, коли вдалось нам застати його на відкритому ганочку палати. Здалека ми бачили високу могутню постать із сивим волоссям, поважним, чітко зарисованим обличчям і гарною білою бородою. Постать, опромінена раннім сонцем — немов постать Апостола — своєю

величчю і красою захоплює і приковує наш зір та наші серця.

Команда: “Табір стій! Праворуч! Почесть дай! Гасло!” — і дзвінким вигуком із сотні юнацьких грудей пролунало горами тричі: “Сильно! Красно! Обережно! Бистро!” Сердечним, повним любови батьківським усміхом і широким помахом руки він прийняв наш привіт. Ми відповідаємо потрійним “Слава!” та відмаршовуємо до церкви на Богослужбу, на якій за короткий час з'являється і митрополит.

Був звичай, що кожночасний пластовий табір на Соколі зараз у перших днях своєї праці висилав двох-трьох членів “булавного гуртка” (з комендантом) у відвідину до Кедрової палати — привітати митрополита. У 1930 р. мені припала та честь — удвійку з подр. коменданткою. Вийшло все так просто, щиро, без сліду зайвих церемоній, а справді по-українському — чисто по-родинному. Ми представились і привітались. Митрополит зараз же просив нас сідати, а що в кімнаті було лише два стільці, підійшов сам до другої по третій! Ми обидві метнулись на перегони по цей стілець, і швидко сидимо втрійку при великому столі. Очі митрополита ясні, погідні, та погляд скупчений, міцний.

Митрополит з легкою усмішкою почав розпитувати про наше життя-буття, розглядав відзнаки, пластунські ступені. Ми розповідали, скільки нас, яка програма зайнять, хто у провіді, які інструктори. Міжтим упало жартидливе питання:

— А як з харчами, маєте що їсти щодня, чи що другий день?

Митрополит зокрема цікавий був почути, чи маємо в таборі учасників з Волині та Холм-

щини. Ми повідомили, що є шість волинянок.

— А оплата у вас висока? — було чергове запитання.

— П'ятдесят злотих, — відповіли ми, — але волинянки в таборі безкоштовно.

Після таких розмов ми запросили митрополита в гостину до табору. Ми встали, стали прощатись. Митрополит, прощаючись, поклав перед коменданткою на столі 300 злотих. Ми зніжковили, не хотіли взяти, а й не мали відваги відмовитись; але відразу було пояснення:

— Ні, це не дарунок! Ви мусите це прийняти. Я хочу дати до таборової каси оплату за волинянок.

Подякувавши й розпрощавшись сердечно, ми поверталися до табору, мов на крилах. Сповнені теплих почувань, ми несли радісну вістку товаришкам, що за три дні будемо мати в таборі Дорогого Гостя.

У таборі настала радість і затривоження. Чути було запитання:

— Що то буде? Ми звикли до чаю з пісним хлібом, прикуреної (часом!) каші зі старою солониною, бляшаних менажок, дерев'яних тац. Як же в таких обставинах гостити такого достойного гостя?...

Проте черниці з Підлютого заспокоїли нас, кажучи, що митрополит харчується зовсім невибагливо, що його головна й улюблена страва — це городина. Два дні мандрувала інтендантка, щоб роздобути городину. Врешті останнього дня ввечорі все було готове, все, що було можливо приготувати в таборі, захищеному від світу в горах. Від столяра з Остодору ми при-

несли велику дерев'яну лектику (вона пахла ще свіжою живицею); застелено її щонайкращими коцами, прибрано грабиною. Всі стежки й доріжки були чисті, як стіл, будинок проводу прикрашений щедро гірськими квітами. У магазині чекав небачений ніколи (ні до цього часу, ні потім) нашого власного помислу дивовижний, незугарний, квадратний, але добрий торт. Завтрішня "служба" — чергові до пізньої години прасували парадні однострої.

На другий день раненько з табору новаків в Остодорі прийшли до нас чотири старші пластуні. Вони й чотири найсильніші старші пластунки мали винести на Сокіл лектику з митрополитом.* О год. десятій увесь табір стояв дволавою біля залізничного тору. Почули трубку. З-за рогу являється митрополичий мотор. При моторі лопоче на вітрі малий жовто-блакитний прапорець. З митрополитом їде о. канцлер Войнаровський (також уже покійний) та декілька гостей. Мотор зупинився. Вітаємо: лунає гасло. Митрополит погідно-радісно вітає нас рукою та вітається з проводом. Запрошуємо до лектики. Піднесли. Ідемо позаду чвірками — німі зі зворушення і страху. Бачимо, що лектика досить важка!

Після короткого сніданку митрополит оглядає табір. Зайняття чергуються нормально. Пластунки поділені на групи — одні вчаться ставити польові кухні, інші рівняють площу під грище, джаганують землю та вивозять на тачках у долишню частину, треті вправляють спортові ігри. День соняшний, ясний, чудовий. Всі у легких, спортових одягах — обгорілі, здорові, веселі.

*] Митрополит був хворий, не міг ходити.

Митрополит і подруга комендантка переходять від однієї групи до другої. Малий хлопчик несе за ним палиці — однак він іде сам, без підпори. В його очах бачимо вдовілля і радість. Розпитує інструкторку, які були сьогодні заняття, слухає гутірок, приглядається кошиківці, оглядає курені, кухню, є при роздачі обіду.

Перед будинком проводу в жаркому сонці, лицем на південь, у повному (вовняному) однострої стоїть стійкова. Митрополит повертається туди й запитує подруги комендантки:

— Чи у вас завжди тут стоїть стійка?

— Ні, тільки вночі. А сьогодні це почесна стійка.

— Але ж хай так не мучиться на сонці, — звернувся до провідниці. А звертаючись до стійкової, додав:

— Прошу перейти на ганок — тут у холодок!

Стойкова стоїть далі непорушно:

Комендантка виравдується:

— Ексцеленціє, прошу вибачити... але в нас обов'язує військова дисципліна. Стойкову мусять звільнити від наказу її безпосередня влада.

— Пані комендантко, я не маю що вибачити. Можу хіба гратулювати вам і стійковій юначці. Прошу — ви їй дайте наказ.

Стойкова на наказ подр. комендантки відійшла.

О п'ятій годині увесь табір у нових одностроях стояв на збірці. Понад головами найвищих пластунів і гостей ще о голову вище ми бачили лице митрополита. Добрий Пастир прощав своє стадо.

Словами щирого захоплення говорив про свої враження із зустрічі з табором. Ми поглинали його слова, як найвище признание. Слова були найбільшою заохотою для нас. Закінчив словами пластового закону: "Будьте вірні Богові і Батьківщині! — як велить ваш закон. Будьте слухняні наказам проводу!"

Подруга комендантка прощала Дорогого Гостя. Знизу залунав свисток чергової — знак, що над'їхала моторівка. Лектина піднеслася. Ми стояли.

— Струнко! — пролунав наказ і пластове гасло. Прощальний помах рукою у відповідь, і моторівка повільно рушила. Втихав її туркіт — щезла з очей Ясна Постать. Ми задумані повертались сходами вгору до свого улюбленого — дарованого ним — гнізда.

А Лімниця і ліс шуміли, шептали, чарували казку-думу про Велетня, який житиме вічно в душах наших — і там на Соколі...

Передрук з ж. "Українська дійсність" ч. 34,
ію. XII. 1944, Берлін.

МОЛОДЕ ПЕРО

ПЛАСТОВА ДРУЖБА

В нашій станиці в Трентоні є один курінь юначок і один курінь юнаків. У нас нема багато членів, як в інших станицях, не можемо гордитися великою кількістю учасників напр. у Святі Юрія, але ми якось знайшли між собою таку спільну ідею, яка перевершує нашу кількість, а саме — ми знайшли пластову дружбу.

Шість або сім місяців тому наші курені не були знайомі один з одним. Кожний сам підготовлявся, сам змагався, сам здобував нагороди... Ми майже не вважали себе членами з одної станиці, бо ми не співпрацювали, не були разом, стрічалися лише на станичних збірках.

Коли минулої осені розпочалася знову пластова праця, прийшов час підготовлятися до Орликіяди, дещо змінилося. Наші виховниці хотіли, щоб добре вивчити надіслані нам матеріали, і тому вони підготували марш до парку. Там ми повторили зміст матеріалу у формі

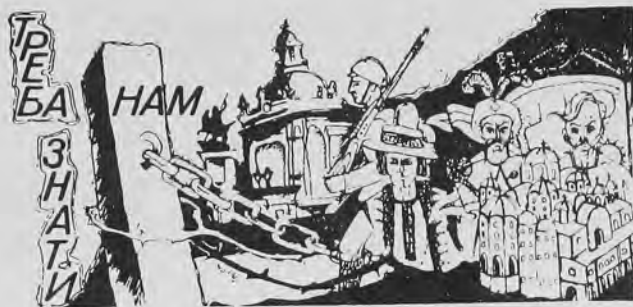
змагань, які мають відбутися на Орликіяді. І, щоб нам було приємніше, виховниці запросили до участі курінь юнаків.

Наша "Станична Орликіяда" була успішна тому, що дала нашим куреням змогу краще познайомитись. Після неї за тиждень на Союзівці ми змагалися не тільки за успіх юначок, але й юнаків нашої станиці.

Від того часу наші обидва курені продовжують співпрацю не тільки в Пласті, але і поза Пластом, напр., на "Андріївському вечорі", який підготували юнаки, при коляді, у святкуванні уродин членів обох куренів. Коли юнаки змагалися в кошиківковому турнірі, ми поїхали їх морально підтримувати нашим криком, та допомогли їм здобути 2-ге місце.

Цікаво, як все могло змінитися за кілька місяців. І ця нова сила живе у нас, ця пластова дружба, і через неї ми знайшли нове значення для нашої юнацької праці, і для нашого дальшого пластування.

Пл. розв. Тереса Копаниця,
22-ий Кур. УПЮ-ок, Трентон.

ЖІНКИ — СПІВБУДІВНИЧІ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

В українській історії жінки стояли завжди поруч чоловіків, а не поза ними: так було в княжих часах, у середньовіччі та не інакше у боротьбі за державність у 1-й світовій війні.

У часі, коли ще рівноправність жінки була дуже скромна, українські жінки стояли зі зброєю в руках там, де було треба. Своєю відвагою та видержливістю зовсім не були позаду своїх друзів-воjakів.

Софія Галечко

Олена Степанів

Ті, яким не вдалося бути в безпосередніх боях на фронті, виконували з повною посвятою і нараженням власного життя службу в польових лічницях, військових канцеляріях, кухнях, обозах і розвідних відділах. Деякі брали участь безпосередньо у творенні Української Держави, були у Центральній Раді, у Громадському комітеті тощо.

Тому при нагоді відзначування 60-річчя Української Державности, пластова молодь повинна про це знати й познайомитись з іменами та життєписами найважливіших, що вибились особливо своїми вчинками. Здається найвідоміші серед пластунів імена чотирьох жінок, що боролися зі зброєю в руках у рядах Українських Січових Стрільців і повстанських части-

Ганна Дмитерко-Ратич

нах. Це є: Ганна Дмитерко-Ратич, Софія Галечко, Олена Степанів і Віра Бабенко.

Олена Степанів, Софія Галечко і Віра Бабенко стали патронками куренів юначок, їхні життєписи багато пластунок знає. Ганна Дмитерко-Ратич, стоїть до сьогодні у пластових рядах, як одна з найстарших віком сеньйорок і єдина живуча жінка-воjak, що була в рядах УС-Сів у Першій світовій війні та брала участь у боях під Лисовичами, Стрипою та інших.

Крім цих загальновідомих імен, про які вже не раз писали ми також на сторінках "Юнака", добре знати ще і про таких:

Марія Соколовська — повстанчий отаман біля Києва,

Орлиця і Ластівка — жінки повстанці на Лівобережній Україні,

Харитина Пекарчук — член маршової сотні у Симферополі,

Павлина Михайлишин і Павлина Рисівна — члени Українських Січових Стрільців,

Ярослава Вітошинська-Дрогомирецька — вістун Окр. Залізного Загону, Української Галицької Армії,

Стефанія Вітошинська-Девоссер — стрілець Окр. Залізного Загону,

Марія Махницька-Янова — старший десятник Української Галицької Армії.

З замітніших постатей, що працювали в санітарній службі й опікувались воjками, слід знати:

Ірину Шмігельську-Климкевич — коменданта санітарного загону ім. Гонти,

Стефанію Рибчак — управительку полевої лікарні,

Ірину Рибчак-Домбчевську — управительку Стрілецького Захисту,

Марію Фединську-Білозор — медичну сестру,

Марію Скубову — медичну сестру (яка приїхала з США).

Членами Центральної Ради у Києві, що помагали М. Грушевському будувати державний апарат були: Людмила Старицька-Черняхівська (читайте про неї "Юнак" за травень 1978 р.), Зінаїда Мірна.

Членами Громадського Комітету у Львові в часі боїв за Львів були: Олена Косевич, Олена Федак-Шепарович, Дарія Старосольська, Стефанія Федорчак, Кекилія Гардецька, Стефа-

нія Пашкевич.

Справді українські жінки були усюди, де треба було допомогти, праці, відваги й самопожертви. Не диво, що їх належно шанували і оцінювали (навіть бачимо це у таких піснях, як напр. "В горах грім гуде", див. "Юнак" за червень-липень 1978 р.) і що багато з них дало добрий приклад для нових поколінь.

СПІВАЄМО ЗАБУТІ СТІЛЕЦЬКІ ПІСНІ

ОЙ ТА ЗАЖУРИЛИСЬ

Andante maestoso

слова і мелодія: Р. Купчинський

Ой та за-жу - ри - лись Стрільці Сі-чо -

- ві - - - і, як Збруч річ ку про - хо - ди - ли

Хоч тіль - ки на - ро - ду впа - ло за сво - бо - ду,

всто - я - тись не бу - ло си - ли

Ой та зажурились Стрільці Січовії,
Як Збруч річку проходили.
Хоч тільки народу впало за свободу,
Встоятись не було сили.

Ой не тішся, ляше, що по Збруч то ваше,
Ще живе стрілецька слава!
Вернуться ще тії, Стрільці Січовії,
Задрожить тоді Варшава.

Із збірки пісень Р. Купчинського п. н. "Ми йдемо в бій" 1977.

Пластун є ошадний...
(4-та точка пластового Закону)
 ... добре також коли щадить в українській установі
 нагоду до того дає: **Кредитівка "Самопоміч"**
558 Summit Ave., Jersey City, N.J. 07303

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

Економія

Якось так склалося, що в останньому часі можемо з радістю відмічувати великі успіхи українців на економічному полі. Це у американському світі безперечно найважливіша ділянка, яка має вплив на ціле життя країни, а з тим і на життя одиниці. Цим разом хочемо розповісти про успіх в економії США нашого пластового друга й громадського діяча м-ра Володимира Рака. На весні цього року Володимир Рак був іменований на заступника президента Чейс Мангеттен Банку в Нью-Йорку — однієї з наймогутніших фінансових установ метрополії і країни.

Володимир Рак закінчив студії на відомому департаменті економічних наук Ньюйоркського Університету в 1956 році та відразу одержав працю в Чейс Мангеттен Банку. Від того часу він вибивався в тій установі на щораз вищі пости, а теперішнє іменування його на заступника президента є доказом його виняткових здібностей в банківській діяльності. Друг В. Рак через довгі роки стоїть на провідних постах у пластовій організації, використовуючи й тут своє економічне знання на постах діловода господарки і фінансів Крайової Пластової Старшини в США, голови сектора господарки КПС, члена Крайової Пластової Ради, голови контрольної комісії пл. оселі "Вовча Тропа" та члена Головної Пластової Ради.

Пл. сен. В. Рак — член Ордену Хрестоносців, в 1977 р. обраний вдруге т. зв. Великим Майстром Ордену, що стоїть на чолі куренів УПС і УСП "Хрестоносці", а його обидва сини пластуни від наймолодших років і як виховники посвятилися праці з новацтвом. Тепер обидва кінчають студії — один медичні, а другий правничі. Сини не пішли слідами батька, проте надіємося, що успіхи пл. сен. В. Рака в економічній діяльності заохотять інших молодих пластунів студіювати економію та вибиватися на тому полі.

О. Кузьмович

МОЛОДЕ ПЕРО

НА КРИЛАХ ЮНАЦЬКИХ МРІЙ

Наш далекий Коговз знаний з того, що має багато юначок, а юнаків, хоч, на лік, не знайдеш. Але одного ранку й в наше віконце з'явилось сонце. Прилинула вістка, луками й лісами, що в нашу околицю приїжджає лікарська родина з трьома синами. Зараз пішли телефони в рух: Коли і де? Чи їдуть вже? Направду? Вже нам і не сниться, і не вчиться, тільки думаємо про наших вимріяних юнаків. Які вони? Чи синьоокі блондини, чи кароокі брунети? Чи розвідувачі, чи скоби, чи може вже братчиками?..

Пішов в рух календарець. Андрій чи Петро, Кирило чи Олесь, а може Юрко або Дмитро? Ліпше було б Любко! Ох! як то гарно звучить! Сорока на плоті раз нам заскрекотала, що це Марко, Ромко й Олесь. Імена чудові! А цікаво б знати, що студіюють, певно медицину, як їх батько, мамця напевно дуже з того рада. Я собі чомусь вподобала Олесь. Імена вже знаємо, але про приїзд все затихло.

Минають дні, минають ночі, минають тижні-місяці, години роком видаються, а наших молодців як не було, так і нема. Вже й рік шкільний на університетах закінчився, а "мійого" Олесь, ні чувати, ні видати. Мабуть нас набрали — насміялись з нас. Прийшло літо, табори, ми призабули про наших хлопців. Але одного вечора під час сходин мені представили трьох новаків, які чомусь називалися так, як наші вимріяні хлопці. Якось не подумали, що ці новачки — це наші хлопці. Вправді не з університету, але не менш кохані від тих, яких ми собі вимріяли!

Адріана й Арета Підвербецькі, Коговз.
Із одноднівки Свята Юрія на "Вовчій Тропі",
1978 р.

„Енеїді” - 180 років

Ось уже 180 років українських читачів зачаровують життєрадісні й веселі, мудрі й мужні рядки “Енеїди” Івана Котляревського. В усій повноті відбила “Енеїда” волелюбний дух українського народу, в бурлескно-травестійній манері зафіксувала життя українського народу в другій половині XVIII та на початку XIX століття.

Своєю появою “Енеїда” ствердила початок нового етапу в розвитку української літератури. “Енеїда” Котляревського з’явилась, коли історичні обставини поставили під знаком питання даліше майбутнє української мови, як також і всієї української культури.

“Енеїда” — це травестійно-бурлескна перерібка відомої епічної поеми римського поета Марона Публія Вергілія.

Сюжет поеми дав можливість Котляревському яскраво змалювати побут і звичаї українського народу, гостро засудити пануючу клясу. В образах троянців перед читачами постають запорізькі козаки — мужні воїни з власним їм молодечством і з героїчними традиціями. Сучасники Котляревського побачили їх у їхніх мандрах, що недавно минули, коли за указом Катерини II була ліквідована Запорізька Січ, і багато козаків осіло на Кубані, а частина оселилась за Дунаєм.

Свято шанують герої української “Енеїди” синівську вірність і любов до рідної землі. Розповідаючи про троянців, поет згадує славне минуле лицарів вільного степу, із захопленням говорить про славні полки козацькі — Лубенський, Гадяцький, Полтавський, що як “грянуть, сотнями ударять, перед себе списи наставлять — то, мов мітлюю, все метуть”.

Олімпійські небожителі Зевс, Юнона, Венера, Нептун та інші, а також земні владики показані не тільки в побутових обставинах, а й у земних ділових стосунках. Їхнє життя допомогло викрити такі болячки російської бюрократичної системи, як хабарництво, інтриганство, заздрощі, підкупи. Отже, “Енеїда” подавала широку панораму життя України в його соціальних і побутових виявах.

Цікава історія першого видання поеми. Ще за часів військової служби поета “Енеїда” поширювалась у рукописах і почала завойовувати серця численних читачів. Один з таких рукописів дістався в Петербурзі нашому землякам Максимові Парпурі та Йосипові Каменецькому. Вони перші високо оцінили талановитий твір І. Котляревського та його значення для

Ілюстрація до “Енеїди” І. Котляревського Г. Нарбута, 1918 р.

розвитку української літератури і своїм коштом видали його в Петербурзі 1798 року.

М. Парпура, будиши людиною заможною, дав кошти для друкування поеми, але виданням займався Й. Каменецький. Про це свідчить його напис на примірнику “Енеїди” видання 1798 року, подарованому бібліотеці Петербурзької Академії Наук невдовзі після виходу в світ.

Унікальний примірник тепер зберігається в бібліотеці Академії Наук у Ленінграді, у відділі рукописних і рідкісних книг.

Коли зважити на те, що в жорстокі часи царювання Павла I нелегко було одержати дозвіл на видання поеми та ще й українською мовою, то стане зрозумілим, наскільки сміливий подвиг зробили для свого народу і його культури видавці безсмертної “Енеїди”. Вони витягли цей твір на світло під ім’ям його автора.

180 років минуло з дня першого друкування і видання поеми (1798), та не меркне, не в’яне її слава; вона набула світового зву-

Нові мінімальні ставки платень

Від 1-го серпня 1978 р. увійшли
в силу нові мінімальні ставки платень.
Подаємо нові ставки:

	Ефективні ** 1 серпня 1978 р.
Загальна ставка на годину	\$ 2,85
Платня практиканта на годину	2,75
Платня будівельника і сторожа на будівництві на годину	3,15
* Платня на годину для працівників, які продають алкогольні напитки у приміщеннях, що мають ліцензію	2,50
* Платня на годину для студентів	2,15
Тижнева платня для водіїв авт швидкої допомоги і їх помічників	136,80
Для ловецьких і рибальських провідників за не цілих 5 годин праці без перерви	12,50
За 5 або більше годин праці без або з перервами	25,00

* Кімната і харчування	
Якщо кімната і харчування включені в розрахунок мінімальної ставки платень, застосовується наступні максимальні ставки:	
Кімната тижнево	11,00
За кожний сніданок, обід чи вечерю	1,15
Харчування тижнево	24,00
Кімната і харчування тижнево	35,00

* Нема зміни з попередньої ставки

** Цілий робочий тиждень у якому
включений 1 серпень.

Ви можете отримати більше інформацій про
нові мінімальні ставки платень і новий
Ант Стандарту Праці, якщо напишете або
потелефонуйте до:

Employment Standards Branch
Ontario Ministry of Labour
400 University Avenue
Toronto, Ontario
M7A 1T7
(416) 965-5251

Ontario
Ministry of
Labour

Employment
Standards
Branch

Hon. Bette Stephenson, M.D., Minister

чання. Судячи з бібліографічного покажчика
видань творів Котляревського та літератури
про нього, який склав М. Мороз, протягом 1798
— 1916 років здійснено 25 видань "Енеїди". Ти-
раж окремих дореволюційних видань визначи-
ти неможливо, але він (тираж) інколи переви-
щував 5000 примірників. За роки українізації
1920 — 1932 вийшло в Україні 22 видань "Ене-
їди" тиражем 427200 примірників. Тільки в юві-
лейному році 1969 (під час незначної відлиги
в Україні) вийшло три видання поеми загаль-
ним тиражем 47000 примірників.

Велика популярність "Енеїди" не могла не
привернути увагу мистців різних жанрів. М.

Лисенко (1911) на лібрето М. Садовського на-
писав однойменну оперу, а полтавці В. Котляр
та Г. Замай створили з неї комедію на дві дії.

Художники П. Мартинович, М. Дерегус,
І. Падалка, В. Корнієнко, О. Довгаль, А. Базил-
евич, О. Данченко та інші виконали ілюстра-
ції. Художник-кераміст Тарас Левків створив
композицію за мотивами "Енеїди", керамічні
тарелі з зображенням героїв "Енеїди" виконав
Борис Горбалюк.

"Енеїда" міцно увійшла в історію культури
українського народу.

Іван М. Чинченко

Хочемо поділитися з "Юнаком" і його читачами успіхами Світлани Кочман — пластунки-учасниці XXXVI-го куреня УПЮ-ок у Чикаго гурток "Блискавки".

Світлана є поза школою, пластуванням і хором "Молодої Думки", репортеркою мистецтва на місцевій телевізійній станції НБіСі канал 5.

Програму, на якій можна бачити Світлану, знайдете кожної суботи о 12 год. в полудне. Це інформативна програма на зразок півгодинних новин, з цією різницею, що її проводять виключно діти у віці 10-13 років.

Це вже другий рік Світлана на цій програмі. Минулого року вона виконувала функцію дитячого драматичного критика.

Світлана — дочка д-ра Томи і Олександр Кочманів. Бажаємо Світляні багато успіхів у майбутньому.

Гурток "Блискавка"

ВІДГУКИ НА ОДНУ НОТАТКУ...

Дорогий "Юначе"!

Погоджуюсь, що "популярність писанки не має меж" (гл. "Юнак", квітень 1978), але впровадивши цей скарб у неукраїнський світ, ми повинні постійно дбати, щоб його вигляд, символіка, призначення серед чужинців розуміли. Маю саме на увазі передрук з "Нью-Йорк Таймс" завішеної на ялинці писанки з написом "Ukrainian Holiday eggs".

Відколи наша писанка стала "Holiday egg", й відколи її вішається на ялинку? Така пародія є доказом повного незрозуміння й непошани до нашої прадавньої традиції, зводячи писанку до рівня якогось "пацьорка" до майстеркування.

Це те саме, якби хтось собі пошив "бікіні" з прапора, чи якийсь модельник собі скомбінував італійську спідницю, словацьку блюзку з українським узором і назвав ту циганщину "peasant style". Проте надіюся, що досить

українців zareагувало на це оголошення в "Нью-Йорк Таймс" й що спростовання появилося у тій газеті.

СКОБ!

Пл. сен. Галя Котович,
Едмонтон.

"ПОПУЛЯРНІСТЬ ПИСАНКИ..."

В "Юнаку" за квітень ц. р. була статтейка на тему: "Популярність писанки не має меж". Справді, наша писанка притягає до себе око чужинця своєю красою та майстерністю виконання. Але...

От про оте "але" хочемо написати та звернути увагу юним читачам, до чийого народу зараховують українські писанки поважні англomовні видання.

Американське в-цтво Time-Life Books видає серію книжок про куховарство різних народів під заголовком **Cooking**. Найновіша книжка вражає прегарною обкладинкою, на якій пишуться українські писанки. Така ж сама обкладинка меншої книжечки **Recipes** (рецепти, спосіб готувати їжу). Коли перегорнути обкладинку, вдаряє невластивий заголовок: **Russian Cooking**. На початку самого кухарства подана коротенька історія Росії, починаючи з нашої історії — Руси-України. Далі йде російська кухня багато ілюстрована й займає половину книжки. У російській частині й поміщені українські писанки. Вони й названі українськими. Одначе це викликає враження, що українці теж росіяни, як, скажімо, ньюйоркчани — американці. Тут і подана вся техніка, як писати писанки "на український лад" (стор. 60-61), ба навіть де можна придбати потрібне приладдя з докладною адресою (стор. 206).

Є й окрема українська частина (V розділ, стор. 120-141), але "чомусь" українські писанки тут не вміщено, але в російській частині. Не треба й згадувати, що географічні назви написані змосковська, а киевлянка каже: "Ми росіяни знаємо, як добре їсти". Не дивниця, що знайшли "добре відоме прислів'я", яке каже: "Ст. Петербург (Ленінград) може бути головою, Москва серцем, але Київ це мати російських міст" (стор. 132).

Можемо "раліти", що під російською покришкою цим разом ми не самі. Тут є балтицькі народи, грузини, вірмени і т. д. Треба їх усіх організувати, щоб разом запротестувати, і то численно листами до видавництва проти оцієї російської покришки "старшого брата".

(аі)

“ВОВЧІЙ ТРОПІ” 25 РОКІВ!

Здається немає відомішої пластової оселі, як “Вовча Тропа” в Іст Четгем, Н. Й. Тут від 1953 року відбуваються не лише найчисленніші літні табори, але також проходили і проходять постійно пластові зустрічі, з’їзди, наради, святкування.

Тому не диво, що “Вовчу Тропу” знають усі пластуни в США і більшість із них таборувала на ній в роки новацькі, юнацькі чи старшо-пластунські. Знають цю оселю й пластуни з сусідньої Канади, а напевно після ЮМПЗ-1972 учасники цієї зустрічі з Австралії, Аргентини, Німеччини, Англії розказували про неї своїм друзям.

Не знаємо чи усім відома історія її назви, яка з роками широко прийнялася, хоч все ще в розмовах пластунів чуємо часом, що “їдемо до Іст Четгем”. Цікаво буде нашим читачам також знати, що в недалекій віддалі від Іст Четгем у містечку Кіндергук мав свою посади́сть президент США XIX ст. Вен Бурен. Тому, що це місце називали, властиво, “Олд Кіндергук”, а в скороченні “О. К.” — воно стало популярне у виборчій кампанії 1840 року й широко прийнялося, як загально відомий вислів “все є в порядку”. Напевне не багато пластунів, які так часто в розмовах уживають цього вислову, знають звідкіля він узявся.

Іст Четгем — це маленьке підгірське містечко на пограниччі стейтів Нью Йорк, Коннектикет і Массачусет. Дати з половини XVII ст. на історичних таблицях вказують, що тут вже давно мешкали люди. Коли Сполучені Штати Америки здобули незалежність, група вояків Вашингтона покинула місце свого перебування в Конектікат. Військо перейшло крізь гори до стейту Нью-Йорк та поселились там, де сьогодні є Пластова Оселя та її околиця.

Назвали вони цю частину “Нью Конкорд” (Нова згода), а гору, на якій є наша оселя, назвали “Wolfs Path”, тому що була вона покрита густим лісом, в якому жило багато вовків, що й витоптали там перші стежки. Здається не можна було найти підходящої назви для місця таборування пластунів. Віднайшов її перший комендант юнацького табору у 1953 р. пл. сен. Я. Падох, який дослідив історію цього місця та “охрестив” її давньою історичною назвою.

Це прегарне місце з великими полянами підшукали для пластунів і закупили члени Пластприяту інж. О. Клюфас, інж. Б. Соболта і п. В. Сушків, з поміччю пл. сен. Я. Бойдуніка у 1953 році.

Від того часу вона живе і розвивається та

стала символом для цілих пластових родин. Сотки таборів, дві великі Ювілейні Пластові Зустрічі у 50-річчя і 60-річчя Українського Пласту, з’їзди старшого пластуництва, сеньйорату, зустрічі поодиноких куренів, вишколи виховників, свята весни, зимові табори — все це відбувалося на цій оселі впродовж її 25-річчя.

Нам неможливо всі ці події вичислити, хоч це й може, читачам цікаво. Але одне певне — кожному, хто знає “Вовчу Тропу”, є вона чимось особлива, зв’язана певним спомином, переживанням, пригодою.

Тепер, колишні новачки, що ще таборували в “червоному будинку”, привозять своїх новачат до табору, давні юнаки несуть, задихуючись, клунки своїх сьогоднішніх юнаків “на гору” до юнацького табору — і так “Вовча Тропа” стає частиною історії Пласту, яку пише невидними літерами кожний пластун і пластунка, що мандрують стежками вовків.

О. Кузьмович

* * *

25 РОКІВ “ВОВЧОЇ ТРОПИ”

На лівій сторінці у знімках

1-ий ряд з-ліва:

1. Шатра у таборі юначон
2. Дефіляда на Мазепинській площі

2-ий ряд:

1. Поназ народної ноші на Ювілейній Пластовій Зустрічі 1972 р.
2. Петро Палієнко — член пластової оркестри з Торонта під час ЮПЗ-1972
3. Піднесення прапора на таборі юначон

3-ий ряд:

1. Відчитання наказу на таборі юначон
2. Новачки під час Служби Божої
3. Митрополит Мстислав — великий приятель пластунів у відвідинах на “Вовчій Тропі”

На правій сторінці з-ліва:

1-ий ряд:

1. На Спортивно-вишнільному таборі
2. Старші пластуни у дефіляді на “Вовчій Тропі”

2-ий ряд:

1. Юнани у теренових вправах
2. Транктор на “Вовчій Тропі” — це невідлучна частина таборування...

3-ий ряд:

1. Збірка на Мазепинській Площі на Святі Юрія
2. Сьогоднішній голова Управи Оселі пл. сен. А. Ластавецький

4-ий ряд:

1. Спортивні змагання на Святі Юрія: стусан нулею
2. Спортова дефіляда на ЮМПЗ 1972 р.

25 РОКІВ "ВОВЧОЇ ТРОПИ"

ПАЦАНИ

Що це за слово? Про що це? Хто це? Чи може рід старих єгипетських фараонів? А може це є новий хемічний процес? Що б воно не було, вас напевно це слово заінтригувало. Довго не буду вас мучити, тож і зраджу вай "тайну" того слова. Пацан, це просто безпритульна молода людина, яка живе із звичайного, найпростішого промислу, а саме, із "позички". Однак позичену річ пацан скоро собі присвоює й незабаром забуває про її попереднього власника, немов би річ впала йому з неба. Іншими словами, пацан живе з "чесної крадежі".

Але я не буду вам тут пояснювати, що це таке справжній пацан, як він живе, як поводить, як говорить, і де перебуває. Володимир Куліш написав знамениту книжку про безпритульних-пацанів. Книжка називається просто "Пацани". У ній реалістично описаний уривок з жорстокого, непевного, нам незнаного життя трьох пацанів з України, Журавля, Жұка, і Кока, яких виховала й вивчила вулиця та життєвий досвід.

Комуністична влада дуже часто вилловлювала безпритульних та запроторювала їх у далекий Сибір копати різні канали, вирубувати ліси, вимошувати залізничні шляхи. З пацанами зовсім не поводитися влада як із людьми, а як з худобою. Життя пацанів залежало майже вповні від їх спритності й швидкості думання. Одна зайва секунда могла їм вкоротити життя. Ось один уривок із книжки, в якому опис події — НКВД-ист заарештував на дорозі наших трьох пацанів, та вів їх до найближчого посту НКВД:

...“Але він (Журавель) намагався в душі розв’язати загадку, куди їх веде той тип. На міліцію ні, бо вже проминули один район. Отже куди? Може, просто на НКВД? Це гірше. Треба діяти, бо буде запізно. Він крадькома глянув на Жұка і Кока. Ці зрозуміли погляд. Будьте готові... будьте готові... Ще пару кроків... Ні, ще не тут, далі... Ось тепер... Ні, бо на зустріч ідуть два міліціонери. Пройшли, глянувши на цивіля, і махнули головами. Свій.

Але не зупинили. Хлопці пройшли ще далі і знову зустріли двох, подібних до того, що їх вів. Значить, веде до НКВД. Бо забагато того сміття попадається. Треба рішатись. Тут, або ніколи!”

“Журавель помалу зупинився. Кок, не дивлячись на нього, блискавично присів і впав під ноги типа. Цей від несподіванки заточився і попав просто під широку долоню Журавля, що ребром долоні об шию поклала його на хідник. Опісля так само блискавично підхопив типа по під руки і немов п’яного почав намовляти, щоб ішов далі. Дехто з прохожих дивився, як пацани помагали п’яному сісти під стіною дому, й усміхалися. Хлопці сперли непритомного об стіну, і ще раз, на всякий випадок, тріпнули його головою об цеглу, а тоді, не поспішаючи, відійшли...”

Життя пацанів теж було виповнене різними веселими пригодами. Ось подам приклад — уривок, в якому зустрічаємо трійцю наших пацанів в пообідньому настрою:

“Що я бачу, бароне? — здивувався Жұк. — Ви після обіду закурили сигару?”

“Не витримав — щиро признався Журавель. — Я довший час не курих, але знову потягнуло”.

“Ану дай раз потягнути!” — (Це малий Кок).

“Облиш, це свинство! — порадив малому Жұк.

“Прошу мене й моєї сигари не ображати!” — поважно сказав Журавель, затаючи димом.

“Оце тобі, Коку, перша лекція: Затагнися димом і кажи — “пішла баба на базар, купила дров, запалила в печі, пішов дим”. Випускай дим. Просто і гарно. Так і навчишся”. Кок затагнувся, але не встигла баба запалити в печі, як він закашлявся і впав на спину.

“З тебе курця не буде, — засміявся Журавель — Я так і знав”.

Пацани не чекали на те, щоб їх міліціонери зловили, а самі виправляли різні псоті міліції. У черговому уривку зустрічаємо наших трьох пацанів, коли вони щойно вилізли з-під вагона на безлюдну і темну станцію:

“От, ми з вами причадили. А звідсіля куди ж думаємо поплисти?” — запитав Жұк.

“Хто його зна? — почухав потилицю Журавель. — Така діра, що аж гидко”.

“Може порадимося в онтого фараона? — Кок показав на міліціонера, що якраз вийшов із-за рогу станційного будинку.

— Дивись, який він важливий! А живіт випер поперед себе, як начальство...”

Кок нахилився, щоб підняти камінець, опісля націлювся в міліціонера.

“У живіт?” ділово запитав Жук.

“Думаю в живіт, але може бути відхилення на два градуси, тоді просто в п...”.

“Валяй, але не промаж!” Журавель прижмурив око, мірячи віддаль до лягавого.

Кок кілька разів відвів руку назад, ніби розмахнувся.

“Вогонь!” скомандував Жук.

Міліціонер стояв під світлом і хлопці бачили, як він нагло схопився за щок.

“Мала помилка в розрахунку. Відхилення на три ступені”, завважив Журавель.

Міліціонер злякано оглядався навколо, витягаючи нагана. Хлопців він не бачив, бо вони стояли в темному місці.

“Нехай собі переживає, далі не цікаво”...

Проте, життя пацанів теж було і дуже непевне і жорстоке. Ніхто за них не заступався. Ось і уривок, в якому ми бачимо жорстокість міліціонерів, які стріляли на пацанів при спробі втечі:

“...Сашко ледве дихав. Журавель почав його обмацувати. На грудях у хлопця він відчув дві мокрі плями.

“Як Сашко?” запитали разом Жук і Кок.

Журавель не відповів, відчуючи, що життя відлітає з тіла дорогого корешка. Сашко за-

стогнав і кризь свист у його грудях хлопці почувли:

“Добре, що ми... знову на волі... А я, мабуть, не... не поїду до...”.

Пацанок захрипів і замовк. Опісля знову ледве чутно сказав:

“Тікайте, хлоп’ята, тікайте... Я тут по...полежу. Чого ж це так раптом стало тихо? Пацанята, де ви? Посидьте біля мене.. я...я не хочу вмирати...”.

Жук нахилився над Сашком, який знову замовк. Пацанок лежав спокійно, серце не билосся.

Нахилився над новим другом і Кок. Він намацав його руку й відчув, що вона холодне. Кок зрозумів, що душа ще одного пацана пішла мандрувати далеко, далеко...”.

Сподіваюся, що вас зацікавить ця книжка, така відмінна і оригінальна своїм змістом і характером. Тому, що автор уживає багато слів і висловів з вуличного жаргону, з-заду книжки є маленький словник із різними незрозумілими словами. Цю книжку напевно має найближча книгарня, а якщо ні, то вишліть замовлення на адресу:

Shlakh Peremohy, Zeppelinstrasse 67,
München 8, Germany W.

СКОБ!

Пл. розв. Юрко Мончак

МОЛОДІ ЛІТА ГЕНРІХА IV

“Молоді літа короля Генріха IV” — це перша частина історичного роману Генріха Манна, славного німецького письменника.

Генріх IV, герой цього роману, був сином Антуана де Бурбон і королеви Жанни Д’Альбре. Він виростав при королівському дворі в Парижі. Його мати виховувала його як ревного протестанта, а в тих часах вони були переслідуваною меншиною. Він був під великим тиском, щоб змінити свою віру на римо-католицьку. Тоді в Франції панівною була родина Валуа завдяки інтригам Катерини де-Медічі, матері королеви. Хоч її сини були на престолі, вона сама правила Францією тому, що всі, навіть її сини, смертельно її боялися. Карло IX був найбільше під впливом своєї матері. Під час його панування хотів захопити трон герцог Андрі Гіз. Родина Гізів була могутня і багата, але боротьба католиків із протестантами відвернула їхню увагу від справи здобування трону. За королівства Карла IX відбулася Вартоломіївська ніч. Тієї славетної ночі католики вирізали майже всіх протестантів при королів-

ському дворі. Генріх IV і його кузен Анрі Конде спаслися завдяки тому, що перейшли на католицизм. Після смерті Карла IX став королем його брат Генріх III. Він був страшним тираном і забавлявся коштом свого народу. Коли він помер самотнім принцом по крові залишився Генріх Бурбон — герой роману. Він і став королем Франції.

Ці всі історичні події є лише тлом роману про молоді літа короля Генріха IV-го. “Молодість Генріха Бурбона”, описана в романі, не кінчиться тоді, коли він став справді зрілим, вона тривала аж до того часу, коли він став королем Франції. Цей роман не тільки показує страждання Генріха, його переживання й приниження, але також ідеалізує його, як короля, що не тільки вмів добре правити державою, але що він людина, яка бере під увагу почуття й стан та потреби інших. Також подає автор його внутрішню боротьбу з причини відступлення від власної релігії. Він протестант одружується з принцесою Маргаретою Валуа, яка є не тільки католичкою, але і дочкою Ка-

терини де Медічі, особи, що отруїла його матір.

Автор дуже вміло змальовує головні постаті роману. Він підкреслює їхні особисті ціхи або гомерівськими епітетами, або характеристиками їх фізичного вигляду, або повторенням певних ціх. Коли автор згадує отруйницю Катерину де Медічі, то все згадує її "свинцево біле обличчя" і "товстенські ручки вбивці" і

"жирний голос". Карло IX має напади шалю, які автор сам описує й про які також говорять інші постаті роману. Автор також підкреслює характер постатей тим, що він подає думки тих постатей, які до себе говорять. Читач вражений тим, що вони говорять неправду в живі очі.

Андрій Винницький

НА СПОРТОВІ ТЕМИ

Спорт на Україні — фотоальбом, в-во "Мистецтво", Київ, 1976, сторінок: не позначено.

Дуже часто українці гордяться тим, що українські спортсмени — це чемпіони в багатьох ділянках спорту. Та скільки ми справді знаємо про спорт в Україні? Здається мені, що дуже мало.

Фотоальбом "Спорт на Україні" це перший крок до пізнання українського спорту. В ньому зображені всі види спортових ігор: копаний м'яч (по-радянському "футбол"), лещатарство (їзда на лижах), кошиківка ("баскетбол"), мотоциклеві перегони ("мотоциклетні гонки") і т. д., і т. п. Як бачите, тут виринає проблема радянської української спортової термінології, яка складається побільшості з кальок англійської чи російської мов. На щастя, звичайно, можна пізнати з фотографії про що мова.

Текст альбому тромовний — українською, російською та англійською мовами. Це, здавалося б, гарно, та майже відразу вражає читача англійський текст. В ньому імена українських спортсменів подано виключно за російською транслітерацією. Ось, наприклад, Катерина Нагірна-Куришко, чемпіон світу з жіночого веслування, перетворюється в англійському тексті на "Єкатерину Нагірную-Куришко". Іншими недотягненням фотоальбому його виключно чорно-білий друк, та поважна кількість партійної пропаганди на перших та останніх сторінках книжки.

Беручи до уваги ці наші застереження, ми все таки поручаємо цю книжку любителям спорту та всім зацікавленим.

* * *

Чоловіки в офсайді, Карел Полачек, в-во "Молодь", Київ, 1972, стор. 184.

"Чоловіки в офсайді", це сатирично-гумористичний роман чеського автора про пригоди та клопоти групки жителів Праги, які фанатично підтримують дві футбольні команди: "Вікторія" (Жижков) та "Славія".

Герой повісті Еман Габаско (молодший)

"уболівальник" клубу "Вікторія", але працює у крамниці готової одежі та гумових плащів п. Начерадця — сторонника "Славії". Автор використовує цей конфлікт у дуже дотепний спосіб, описуючи футбольні матчі, на які вони вдвійку ходять. У романі є ще й любовний елемент сюжету, а саме кохання героя з дівчиною з Нуслів (передмістя Праги), яка взагалі не розуміється на футболі. Самозрозуміло, що Габаско (мол.) одружується з нею, й при кінці роману вона вже знає склад всіх празьких команд напам'ять.

Книжку "Чоловіки в офсайді" можна щиро поручити всім читачам не лише як саторозвагове видання. З неї можна в легкостравній формі вивчити українську (точніше, радянсько-українську) футбольну термінологію, як можна і насолоджуватися тим, що в цьому виданні про нічого ні разу не згадується, що було б пов'язане з соціалізмом чи з комуністичною партією.

Пл. розв. Роман Ващук

ЗАРОЗУМІЛИМ

Ти занадто зарозумілий в тому, що знаєш.

І ця твоя авторитетність у твоїх словах, учинках і знаннях витворює тобі авреолу вишости..., в яку ти тільки сам віриш.

У дійсності ж, ми ніколи не можемо бути занадто певні ані нашого твердження, ані навіть однієї години нашого життя.

Кожна людина варта лише постільки, поскільки визнає свої помилки.

З переспівів Є. Онацького

ПРИЄДНАЙТЕ «Юнакові» в цьому році одного ПЕРЕДПЛАТНИКА!

ПРИВІТ ДЛЯ "ЮНАКА" З ВІДНЯ

Як ми вже раніше подавали у "Юнакові", активний та все повний нових задумів Союз Українських Філателістів Австрії випустив офіційну листівку з приводу "Поїзду сонця" у травні ц. р. Цю листівку одержали ми, як звичайно, від нашого пильного кореспондента з Відня ст. пл. Бориса Ямінського. Як бачимо, на ній ікона св. Миколая з 18-го сторіччя, що міститься в греко-католицькій церкві св. Варвари у Відні. Пояснення про ікону поміщені українською та німецькою мовами, а на німецьких марках печатка Виставки Української Філателії.

OFFIZIELLE SONDERPOSTKARTE
14. Sonnentag, 25. bis 28. Mai 1978

ОФІЦІЙНА ЛИСТІВКА

Св. Миколай (18-ст.),
ікона з української
греко-кат. церкви св.
Варвари у Відні

Ikona des hl. Nikolaus
(18. Jhd.) aus der ukrain.
griech.-kath. St. Barbara-
Kirche in Wien

Союз Українських Філателістів Австрії
Ukrainischer BSV in Österreich

"YUNAK"
221 Fire Island Ave.
Babylon, N.Y. 11702
U.S.A.

FLUGPOST
AIR MAIL
PAR AVION

РІЗНЕ ТА ЦІКАВЕ

СТАРІ РИМЛЯНИ НАД ДУНАЄМ

Майже 400-літня присутність римлян в околиці теперішнього Відня творила вершину цивілізації, якої опісля довгими століттями в такій формі вже не досягнуто: густа сіть місцевостей, які сполучували добре вибудовані дороги й мости, домн були збудовані з каміння та покриті дахівкою, були великі господарства, добре зорганізоване життя, торгівля, грошева система тощо. В домах бачимо малюнки на стінах і часто ogrівання стіни та долівки.

Вже спочатку римської окупації в альпійських країнах річка Дунай творила північну границю Римської імперії. Через те, що германське плем'я заняло околиці на північ від Дунаю, зчасом воно стало великою загрозою для Римської імперії. Римські війська мусіли сильно боронити цю природню границю. Вони збудували ряд фортець з малими вежами й з таборами війська 500 і 100 жовнірів, а в фортеці такій як Відень (в той час: Віндобона) були великі військові табори. Ясно, що римське життя в околиці Відня виглядало інакше, як в центрах альпійських країн або в самій Італії. Військо організувало будову таборів, доріг і мостів, мало в своїх руках більшу частину економічної сили. Жовніри одержували найвищу платню, вони й розкидали свої гроші, щоб тільки їх позбутися. Після довгої військової служби вони йшли на відпочинок та часто поселялися в тій граничній околиці.

Хоч військовий табір Віндобону не належав до центру римської провінції Панонії, але це місто всеж таки займало визначне місце.

Мапа околиці Відня із часів Римської імперії — всі старовинні міста підкреслені — найважливіші це Карнунтум і Віндобона (Відень), обидва над рікою Дунай; на північ - теперішня Чехословаччина, на схід Мадярщина, а на південь Югославія.

Воно було станицею флоту, з якої можна було швидко вздовж Дунаю доставити військо-ве поготівля туди, де його було конечно по-

Надгробні намені з римського цвинтаря у Відні.

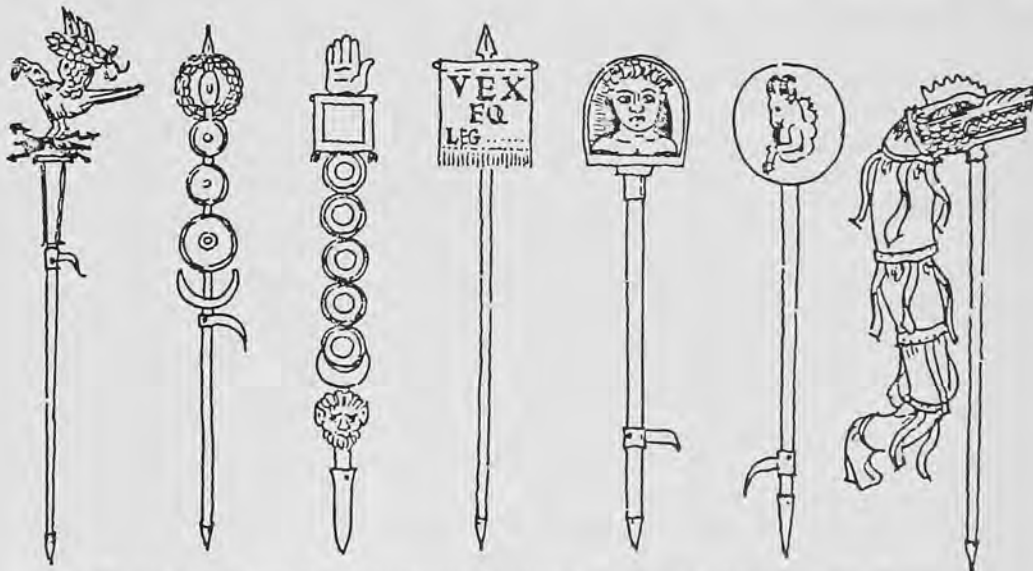

Типи жовнірів старо-римського війська.

ротко тут стаціонували. Тут був осідок одних з найславніших римських легіонів взагалі, 10-ого улюбленого легіону римського Цезаря. Сліди їх будови передусім з 4-го стол. п. Хр. — т. зв. штемплізовані цегли — знаходимо в ці-

Світлина римської бронзової скульптури Меркура

Т. зв. "прапори" римських військових легіонів на терені теперішнього Відня.

трібно. Крім цього, біля Відня переходила дуже важлива дорога через Дунай, на якій відбувалася й розвинулася значна торгівля з германами. Зараз на північ від віденського військового табору існували дві германські торговельні опорні бази в околиці теперішніх віденських дільниць Леопольдау і Асперн. Військовий табір Віндобона засновано в році 100 п. Хр. на місце одного, або більше, римських військових таборів, яких досі ще не віднайдемо. Тут сформувалися легіони 13 і 14, які ко-

лій Панонії. Римський період в околиці Відня закінчився в році 400 п. Хр. зруйнуванням табору через нам невідому подію.

Борис Ямінський

**Якщо бажаєте допомогти
"ЮНАКОВІ",
складіть свій даток
НА ПРЕСФОНД "ЮНАКА"!**

ЧОМУ ВИ Є ВИХОВНИКАМИ В ПЛАСТІ?

Пл. вірл. Наталка Шпічка, Сіракузи, США.

Пласт — це виховна організація і тому найважливішою особою в Пласті є виховник. Про це я мала нагоду переконатися, будучи 6 років юначкою. Я мала щастя належати до такого гуртка, який провадила одна й та сама виховниця цілий час.

Вона мала докладний плян нашої виховної дії і тому то більшість нашого гуртка могла на 5-ому році свого юнакування — здобути третю пл. пробу. Наші гурткові сходи́ни відбувалися систематично кожного тижня. Ми провадили всі приписані гурткові книги, наші програми були різноманітні, і ми переводили гутірки на загально українські і пластові теми. Це дало мені повне розуміння ідеї Пласту і я буду старатися передати її тим, кого буду сама у майбутньому виховувати.

Пл. розв. Катя Гуран, Рочестер:

Бути новацькою виховницею є дуже цікаво. Мені подобається бути з новачками чи новачками, вчити їх українських традицій, навчати співу, як жити успішно з іншими людьми, як жити в природі, як її любити.

Ст. пл. Данило Райца, Бофало, США.

Я став виховником, щоб продовжувати цю пластову ідею, яку мені передали мої виховники. Кожного літа я їжджу на пластові табори (останні три роки, як виховник), щоби прожити тих три тижні з молодими юнаками в українській атмосфері. Най-

більша моя приємність — почути як пластуни

розмовляють по-українському, навіть коли їм це й трудно. Моє завдання на таборі і в станиці — допомогти юнакам побороти цю трудність. Майбутність Пласту лежить у руках виховників. Я дуже радо приймаю на себе цей обов'язок і тому я є виховником.

Олександр Олійник

УЛЯНІ І ТІ ТОВАРИШКАМ

(На закінчення Курсів українознавства, 1977)

Відгомонів уже останній рік
Між рідних мурів школи
І Ваших голосів дзвінких
Затих на все

суботній гомін.

І я відчув,

що серед стін

Задумано стоїть

у тиші сум

І виглядає через вікна —
спомин.

А там —

весна!

Час юних поривань.

Кругом —

ще тихі береги

І затишна гавань,

Захована від льодових вітрів,

Блистить,

мов матірня усмішка,

Неблудна,

В сонці...

Та на причалах вже

прибоями

Кидають хвилі життєвих морів

Окуті рідним словом

Ваші судна

І викликом на герці

Зароджують бажання боротьби

У Вашім юнім,

Непокірнім серці...

Ідіть!

І кожну весняну,

спивайте неповторну мить,

Бо скоро вже морські вітри

Туго на Ваших щоглистих зміях

Полотна парусів напнуть

І Ви по грізних рушите морях...

Нехай боги справляють Вас

На праву путь!

1977.

“ІЗМАРАГД”

В Америці й Канаді вже багато українських вокально-інструментальних ансамблів вибилося на полі української легкої музики. Кожний новий ансамбль старається перевершити своїх попередників, передаючи слухачам щось нового й оригінального — чи в репертуарі, чи в опрацюванні цього репертуару.

На мою думку, ансамбль “Ізмарагд” це один з передових, нових ансамблів української легкої музики на терені північної Америки. Його легкий, джезовий, молодецько-батьорий стиль відрізняє групу від кожного іншого українського ансамблю. Технічне удосконалення його репертуару, як також оригінальність ансамблю ставить його на високому музичному рівні.

У квітні 1978 р. ансамбль “Ізмарагд” випустив свою першу платівку, на якій маємо нагоду послухати цілий ряд нових пісень сучасних українських композиторів, як наприклад “Верба” (сл. Рибчинського, муз. Ганюка), “Пісня буде поміж нас” (сл. і муз. Івасюка), “Шовкова косиця” (сл. Кудрявцева, муз. Голяка), “Червона рута” (сл. і муз. Івасюка), “Яблуні в цвіті” (муз. Мартинова). Крім цього ансамбль виконує декілька народних пісень (“Хтось мою жінку вкрав”, “Ти до мене не ходи”, “Ой чий то кінь стоїть”), у новім, цікавім опрацюванні. І також появляються цілком нові пісні, а саме “Сон”, “Некоханая” та “Ізмарагд”, власні композиції піяніста ансамблю “Ізмарагд” Володимира Булоченка.

“Ізмарагд” складається з молодих, але технічно заавансованих музикантів. Юрій Гірняк, Оксана Борбич-Кордуба, і Тома Грубець, це колишні музиканти знаної оркестри пана Богдана Гірняка. Юрій Гірняк грає на саксофоні, клярнеті й флейті, особливо виділяється в піснях “Сон”, де вміло виконує вимагаючі партії.

Юрій — керівник ансамблю. Оксана Борбич-Кордуба — це співачка ансамблю. Її голос звучить особливо гарно в піснях “Шовкова косиця”, “Некоханая” і “Яблуні в цвіті”, де вона гарно орудує своїм легким і чистим меццо-сопраном. Тома Грубець, бубніст. Він — це доказ цього, що кожний добрий ансамбль мусять мати добру ритмічну підставу. Хоч його партії є складні (“Сон”, “Ти до мене не ходи”), його гра є бездоганна й свободна.

Брати Булоченки приїхали до США з Львова в 1977 році. Бажаючи даліше продовжувати свою активність в музиці, включились до ансамблю “Ізмарагд”. Молодший брат Аркадій грає на басі. Старший Володимир — це душа цілого ансамблю і це виявляється на плиті. Бувши на Україні, Володимир мав контакт з такими знаменитими українськими ансамблями, як “Кобза” і “Смерічка”. Він зумів використати своє знання української легкої музики і опрацював багато сучасних українських пісень для ансамблю. Ці нові оригінальні опрацювання, це мабуть найважливіший чинник у виробленні відмінного стилю ансамблю. Володя грає на фортепіані, органах, “синтезатор” і помагає Оксані у співі. Він є технічно добрий піяніст, ознайомлений з джезовим стилем і гармонізацією. Його гра особливо виділяється в піснях “Сон”, “Шовкова косиця” і “Ой чий то кінь стоїть”.

Як в кожній платівці, можна зауважити декілька недотягнень. В загальному голоси звучать затихо. Їх часто заглушують інструменти. Також в деяких піснях, як напр. “Ой чий то кінь стоїть”, “Верба”, “Сон”, “Пісня буде серед нас”, Володимир і Оксана не дотягають. Але це хиби рідкі, їх можна оправдати тим, що голосові партії складніші, як ті, що появляються у репертуарах інших ансамблів.

“Ізмарагд” зумів дати українській музиці нову закраску, яка повинна особливо подобатись нам молодим. У своїй платівці “Ізмарагд” показав, що українська легка музика не стоїть на місці, а все поступає крок в крок разом зі змінами в музичних стилях.

Ст. пл. Олесь Кузишин

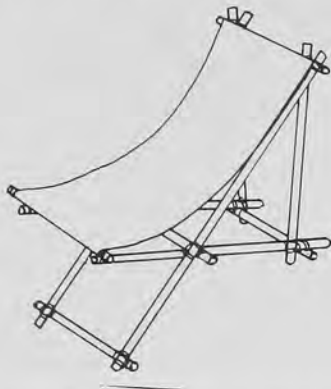
● Прохаємо Вас приєднати для Вашого журналу «Юнак» одного нового передплатника з-поміж Ваших подруг і друзів, що не належать до Пласту. Вони також із зацікавленням будуть читати «Юнака»!

ПРАКТИЧНЕ ПЛАСТУВАННЯ

ЗРОБИ СОБІ САМ...

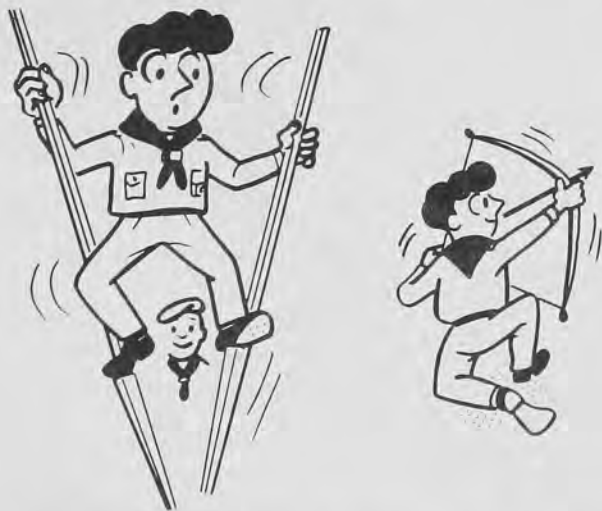
1. Лежачи цього року, як і усе що можна лише подумати, дуже дорогі. Чи прийшло вам колись на гадку, що можна зробити його самому, уживаючи пластових вузлів, денільна рівних патики і відповідний шматок сильного матеріалу?

Ось рисунок, як зробити таку лежанку. Спробуйте!

2. Чи пробували ви колись ходити на високих палях? Розуміється їх можна купити, як все інше — але тут знову треба гроша. А пощо його видавати, як таку річ можна зробити самому?

Дві сильні палиці підіть на відповідній для ваших ніг висоті так, щоби можна у ці заглиблення сильно вкласти частину ноги, — і ви вже можете пробувати ходити "на висоті".

3. Лук — це здається найстарша і найпопулярніша забава для хлопців. Лука й стрілу не важко зробити самому. Це навіть не потребує пояснення. Але одного ніколи не забувайте, а це "обережно з луком!" Добре уважайте куди стріляєте та чи ніхто не стоїть або не сидить близько. За випадок не важко.

ПИШЕМО НА ОДНУ ЛІТЕРУ...

НАУКА НЕСТОРА

Нерівною нивою найстарші новаки на напружених ношах нишком несли немитого Нестора. Напроти них надбігли найменші новачки:

— Навіщо несете Нестора? — напитувались наївно.

— Не нудьте нас! — нарікали незадоволено новаки.

Нагло насторожились. Несподівано надїхала нервова Ніна. Насварила на новаків, накричала. Наказала: ніколи, нікуди нікого не носити! Ноші надаються на небезпек, носити немічних, не немитих!

Новаки, наслухавшись науки Ніни, не на сміхалися надмірно над Нестором. Наслідком неприємної несподіванки, настрашений Нестор нині найчистіший новак.

Нісенітницю написали

Пан Тофель і Подруга
3. XII. 1977.

● "Юнак" — це Ваш журнал! Дайте йому свою грошову підтримку! Якщо Ви її не даєте, то хто це має зробити?!

видання Племені Сіроманців

132 сторінок найкращого пластового гумору: вірші, дотепи, скетчі, інсценізації, сміховинки. Книжка для кожного пластуна і пластунки. Підручник гумору для вечірок, ватер і інших групових чи індивідуальних виступів. Кошт 3.00 дол. разом з пересилкою.

Чек або поштовий переказ писати на:

T. Staruch

308 Route 32 North

New Paltz, NY. 12561

Увесь дохід призначений на Залізний Фонд Пластового Видавництва.

СВЯТО ЮРІЯ НА "ВОВЧІЙ ТРОПІ"

Свято Юрія на "Вовчій Тропі" для юнацтва з Нью Йорку, Ньюарку, Гартфорду, Бостону, Бріджпорт, Кергонксону, Пассейку, Джерзі Сіті, Трентону, Елізабет, Нью Бронсвік і Коговз відбулося цього року 27 і 28 травня. На жаль, тому, що багато шкіл через гостру зиму не дало вільного дня в понеділок 29-го травня "Свято Юрія" тривало лише два дні, а не як звичайно три. Юнацтво приїхало в п'ятницю пізнім вечором на пластову оселю, а в неділю по полудні треба було вжити домі. Близько 350 юнаків і юначок зїхалося на свою оселю, яка гостила їх прекрасною весняною погодою, сонцем і теплом.

Свято провадили цього року курені УСП і УПС "Перші Стені" і "Хмельниченки", відзначувано ним 60-ліття проголошення відновлення Української Державности. У суботу відбувалася теренова гра з відповідною тематикою, а одночасно на площі були спортові змагання. Ввечорі в суботу усі учасники свята вислухали Служби Божої, а в неділю продовжались спортові ігри та змагання, які закінчено святковим закриттям "Свята Юрія" з усіма іменуваннями, відзначеннями та проголошенням першунів поодиноких змагань.

Цього року організатори свята відступили від довголітньої традиції проголошення загальних першунів свята, а лише подано до відома й нагороджено першунів у поодиноких категоріях. І так у тереновій грі переможцями були серед юнаків: 1. Брідж-

1. Змагання у перетяганні шнура юначок
2. Змагання у перетяганні шнура юнаків
3. Біг з перешкодами...
4. Снон в далечінь
5. До мети...
6. Юнани приглядаються спортовим змаганням
7. Комендант свята пл. сен. В. Матвійчук gratує переможцям — юнакам

порт, 2. Джерзі Сіті, 3. Кергонксон — Бостон — Коговз; юначок: II-ий Курінь УПЮ-ок з Нью-Йорку, 2. 44-ий Курінь УПЮ-ок з Ньюарку і 3. 36-ий Курінь з УПЮ-ок з Пассейку.

У спорті першуними були: юнаки: 1. Пассейк, 2. Елізабет, 3. 5-ий Курінь УПЮ-ів з Ньюарку; юначки: 1. 44-ий Курінь УПЮ-ок з Ньюарку, 2. II-ий Курінь УПЮ-ок з Нью-Йорку, 3. 36-ий Курінь УПЮ-ок з Пассейку. Першунам поодиноких конкуренцій спорту роздали золоті, срібні й бронзові медалі.

За пластову поставу нагороди одержали: юнаки — 1. Джерзі Сіті, 2. Гартфорд, 3. Сіранузи — Бріджпорт; юначки — 1. Другий Курінь УПЮ-ок з Нью-Йорку, 2. Трентон, 3. 30-ий Курінь УПЮ-ок з Нью-Йорку.

З нагоди Свята Юрія видано, як щорічно, однодівку, якої редакторкою була ст. пл. Уляна Суська. В однодівці були дописи та рисунки юнаків і юначок з поодиноких куренів.

чекай! не топчись
аж я скінчу чи-
тати як тебе
рятувати!

З однодівки Свята Весни на "Вовчій Тропі" 1978 р.

А. Ч.

30-ий КУР НЬО.

ГАЇВКИ В ЕДМОНТОНІ

Гаївки це весняні, обрядові пісні. Вони постали вдавнину ще перед християнством, коли наші предки були поганами. Мотиви у гаївках це: звеличання весни, відродження землі по довгій суворій зимі. Люди раділи, що знову сонце починало гріти та вся природа зеленіла. Тому славили богиню весни Ладу у піснях і хороводах. Пізніше ті поганські обряди збіглися із християнським святкуванням Великодня й українці далі співали пісень, які звеличували нове життя.

У гаївках збереглися спогади про різні події з життя українського народу — про княжу й козацьку добу, про панщину, про щоденне життя селян. І так у гаївці "Кривий танець" — згадується панщина, у "Ой горобчину" словами та рухами покази того, як люди сіють, як ростуть і цвітуть рослини, як рвуть та їдять мак. Гагілка "Подоланочка" походить з часів, коли на Поділлі була посуха.

Юначки VI Куреня УПЮ-он ім. У. Кравченно в Едмонтоні виводять гагілки.

Гаївки є дуже різноманітні й багаті, і, як колись, так сьогодні, дають приємність глядачам. Вже кілька років наш курінь ім. Уляни Кравченко в Едмонтоні виконує гаївки для української громади. Цього року наш гурток "Троянди" приготував цей показ. Це був перший рік коли юначки самі, без ніякої допомоги навчилися пісень і хо-

роводів та їх виконували.

Гаївки відбулися 30-го квітня 78 р. у Пластовій домівці. Вони були дуже добре виконані, всім подобалися.

Після гаївок відбулося мале чайне прийняття. Ми надіємось, що на другий рік знову відбудуться такі гаївки.

пл. розв. Аня Пристаєцьна

ПРИКЛАД ГІДНИЙ НАСЛІДУВАННЯ

ПЛАСТОВИЙ ЗАРОБІТОК НА "ЮНАКА"

ст. пл. Віра Сохан, ст. пл. Дарія Моцюк, пл. розв. Христя Чавс, пл. учас. Наталка Моцюк та ст. пл. Ліда Вітук

Вже кілька років юначки 42-го Куреня УПЮ-он ім. Орісі Завісної в Йонкерсі, США передають дохід зі своїх ярмарків на пресовий фонд "Юнака". Цього року базар приготували тільки два гуртки, але успіх був дуже добрий і юначки знову пересилають для "Юнака" 150.- дол.

ст. пл. Дарія Моцюк

НА ПРОЩАННЯ ЮНАЦЬКИХ РОКІВ

Дорогі Подруги і Друзі!

Незадовго кінчатимуться наші дні в юнацтві. Нам залишаться приємні спомини, таборів, свят і прогулянок. Зокрема пригадуються нам час, коли ми читали про наші пригоди та про інших пластуновів і пластунок в "Юнакові".

Члени гуртка "Троянди" - сидять зліва до права: О. Ярема, У. Леськів, М. Подусовська, стоять зліва до права: С. Куровицька, В. Чума, М. Лопатинська, М. Яримович.

З нагоди нашого звільнення з юнацтва ми члени гуртка "Троянди" з II-го Куреня УПЮ-он ім. Лесі Українки в Нью-Йорку пересилаємо 25 дол. на

пресфонд "Юнака". Віримо, що цей пластовий журнал існуватиме ще довгі роки та далі буде повчати й розважати юнацтво своїми цікавими дописами.

Скоб! Гурток "Троянди"

* * *

Дорогі члени 42-го УПЮ-он ім. Орісі Завісної в Йонкерсі і з Гуртка "Троянди" в Нью-Йорку!

Дякуємо сердечно за Ваші листи й пожертви. А передусім дякуємо за теплі думки про "Юнака" і побажання, які, дай Боже, щоб сповнилися. Коби лише більше думало так, як Ви!

Вам бажаємо успіхів у дальшому пластуванні та надіємось, що Ви не "загубитеся" в старому пластустві.

Реданція "Юнака"

Вступ

Іміграція завжди була одним з найбільш впливових чинників у житті Канади.

Іміграція впливає на нас з культурного, суспільного та економічного боку, на внутрішній і на міжнародній арені.

Для того, щоб запевнити, що іміграція й надалі буде на користь Канаді, у нашому іміграційному законі запроваджено значні зміни. І незалежно від того, чи Ви громадянин п'ятого покоління, чи просто відвідувач, Ви повинні знати, що в цьому законі нового.

Зміни.

На протязі останніх чотирьох років окремі особи та організації вносили пропозиції змін до канадського іміграційного закону і іміграційної політики.

Значна кількість цих пропозицій стала частиною нового іміграційного закону, розрахованого на те, щоб максимально задовольнити інтереси усіх сторін на багато років.

Підставова мета та засади іміграційного закону вперше ясно визначені у самому законі. Усі інші положення закону та способи впровадження їх у життя іміграційними урядовцями впливають тепер з цих цілей та засад:

Відсутність дискримінації. З'єднання родин. Гуманна турбота про біженців. І просування економічних, суспільних та культурних інтересів Канади.

Скажете, що це тільки слова? Читайте далі, бо рета закону дбайливо укладена таким чином, щоб Канада могла дотримати свого слова.

Як це стосується імігрантів і відвідувачів.

Імігранти та відвідувачі, які приїдять до Канади на працю чи на

студії, повинні будуть тепер робити усі заходи про іміграцію до прибуття до Канади. Нікому не дозволено міняти офіційне становище у відношенні до іміграції під час перебування в Канаді.

Канада завжди дозволяла у широких межах спровадження близько споріднених осіб. Згідно з новою рідинною категорією, канадські громадяни мають тепер право випускати батьків незалежно від їх віку.

Канада завжди давала притулок біженцям у межах своїх кордонів згідно з Конвенцією Об'єднаних Націй. Цей захист біженців набуває тепер сили канадського закону. До того ж новостворена категорія біженців окреслює тепер, кого, коли і як прийматимуть до Канади на поселення.

Новий закон краще захищає громадські права осіб, які роблять заходи про іміграцію до Канади. І депортація не буде більше єдиною можливою карою. Тепер впроваджено менш гострі альтернативні міри покарання за невеликі провини супроти іміграційного закону. Процес іміграції не стане легшим, але в ньому буде більше ясності та певності.

Імігранти та відвідувачі повинні обов'язково звертатися до канадських урядових бюр віз до від'їзду зі своєї країни. Тоді вони точно знатимуть свої права та обов'язки, виходячи з літака.

Як це стосується Канадців

Новий іміграційний закон — це проєкт нашого майбутнього. Це гнучкий проєкт, який передбачає можливості несподіваних змін. Він матиме витончений та довготривалий вплив на матрицю канадського суспільства. За новим законом федеральний та провінційні уряди

спільно несуть відповідальність за низку ділянок. Для досягнення цієї мети будуть укладені офіційні угоди з провінціями про планування та ведення іміграційних справ.

Кожного року, по федерально-провінційних переговорах, оголошуватимуть числа бажаного обсягу іміграції. Ці числа будуть зумовлені всеканадськими, місцевими, економічними та суспільними міркуваннями.

Імігрантів заохочуватимуть селитися у місцевостях, де справді існує попит на їх індивідуальні уміння та кваліфікації. І будуть намагатися відраджувати їх від поселення у місцях, де існує безробіття.

Нелегальні імігранти та особи, які використовують нелегальних імігрантів, знайдуть, що новий закон суворіший ніж коли-будь.

Само собою зрозуміло, що новий закон продовжуватиме нашу традицію сильного захисту від міжнародних злочинців та терористів.

Під цим, як і під іншими оглядами, новий іміграційний закон може тільки посилити Канаду і зробити її кращим місцем для життя.

Майбутнє

Майбутнє іміграції до Канади не можна закути у кайдани цупких правил. Новий канадський іміграційний закон втілює людяність, справедливість, розуміння міжнародної відповідальності та гнучкість, якими не може похвалитись іміграційний закон ні одної іншої країни.

Ми горді цим законом і закликаємо Вас познайомитися у найближчому до Вас іміграційному центрі.

Employment and
Immigration Canada

Bud Cullen, Minister

Emploi et
Immigration Canada

Bud Cullen, Ministre

Канадський іміграційний закон змінився.

СПИСОК ДАТКІВ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "ЮНАКА"

що вплинули до 23 червня ц. р.

США:

Пл. юн. Орест Стельмах, Гладстоубрі	5.00
Пл. юн. Василь і Іван Яремки, Боффало	5.00
Пл. сен. д-р Юрій Гамота, Рестон	5.00
Ст. пл. Ігор Черник, Елмгарст	2.00
Пл. юн. Н. Б. Масюки, Філадельфія	2.00

по \$1.00:

Пл. юн. Одарка і Іван Турченюки, Елліс Парк, пл. юн. Богданна і Аскольд Лазор, Стратфорд, пл. юн. Галина і Аскольд Гораєцькі, Філадельфія, пл. юн. Марта Качай, Челтенгем, пл. юн. Уля Федик, Челтенгем, пл. юн. Юрій і Стефан Білики, Філадельфія, пл. юн. Марія і Ярослав Смолії, Філадельфія, ст. пл. Марта Куземська, Філадельфія, пл. юн. Нестор Максимович, Віллов Гров, пл. юн. Роксоляна Телепко, Ридал, разом	10.00
Літературно Мистецький Клюб і Нуринь УСП-ів "Сіроманці" замість квітів на могилу св. п. Асі Чмоли	50.00
США разом	\$79.00

КАНАДА:

Микола і Ярослава Хархаліси, Торонто	10.00
Усі разом	\$ 89.00

● Усім жертводавцям складасмо на цьому місці нашу щиру подяку за їхні датки на пресфонд "Юнака". Ці датки допомагають нам у великій мірі продовжати наше видавниче діло.

CHOLKAN

Купно і продаж реальностей
Оцінка (валюація) реальностей
Аранжування, купно і продаж
мортгеджів
Загальна асекурація

R. CHOLKAN & CO. LIMITED
Realtor — Insurance Agent

527 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 532-4404

2336 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5555

4984 Dundas St. W. Etobicoke — Tel.: 236-2666

INSURANCE:

2336-A Bloor St. W. — Toronto — Tel. 763-5666

Замість квітів на могилу

св. п.

АСІ ЧМОЛИ

складаємо \$50.00 на пресовий
фонд пластових журналів

Літературно Мистецький Клюб
і Нуринь УСП-ів "Сіроманці", США

● Тому що самих прибутків з передплат і оголошень не вистачає на покриття всіх видавничих видатків "Юнака", **мусимо прохати передплатників і читачів "Юнака" складати датки на пресфонд "Юнака"** так, як це роблять адміністрації наших інших українських журналів і часописів.

● Якщо Ви ще досі не вислали свого датку на пресфонд "Юнака", **ЗРОБІТЬ ЦЕ ЩЕ СЬОГОДНІ!**

АРКА ЗАХІД

це не лише модерна українська книгарня і крамниця гарних подарунків, але також справжній осередок обслуговування українців Торонта й околиць.

- книжки, часописи і журнали;
- грамофонні пластинки, радіоприймачі, друкарські машинки;
- різьба, кераміка, картини, кришталі, порцеляна, полотна і нитки "ДМС" до вишивання, вишивки, жіночі хустини;
- великий вибір гарних дарунків на різні okazji;
- висилка пакунків в Україну.

ОСВЯЧЕННЯ ПРАВИСЛИВІ ПЕЧАТОВІ КАНАЛИ
ТОРОНТО 1992

ARKA WEST
2282 Bloor St. West
Toronto, Ont.
M6S 1N9, Canada
Telephone: 762-8751

- Продаємо "МІЙ ПЕРШИЙ СЛОВНИК", ціна \$6.00 з додатком коштів пересилки.
- БУКВАР МАРІЇ ДЕЙКО, ціна \$4.00 і кошти пересилки.

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСТУНИ і ПЛАСТУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?

ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!

Щадити щоденно учись!

Як будеш студент,

Той долар, той цент

Тобі допоможе колись

Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ "Самопоміч" платить 5½% ДИВІДЕНДИ.
- КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ

та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

власниками якої є

Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Праця і ощадність забезпечать
Вашу майбутність!

Пластуни і Пластунки,
учні свято-миколаївських шкіл,
складайте свої ощадності у

СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКИЙ КРЕДИТОВІЙ СПІЛЦІ.

Спільна приміщується в будинку
Вашої школи і є відкрита від
год. 10 до 1 по пелудні.

4 Bellwoods Ave., Tel.: 366-4529
Toronto, Ont. M6J 2P4

"ПОСІБНИК ЗВ'ЯЗКОВОГО"
можна набути

- в Канаді: у Адміністрації
"Юнака":

"Yunak" — Magazine,
2150 Bloor St. W.

Toronto, Ont. M6S 4V7 Canada
ЦІНА — \$9.00

**Друкарня
КИЇВ**

виконує
всю
друкарську
роботи.

Друкуємо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні запрошення
- фірмові друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 363-7839
860 Richmond St. West, Toronto 2-B, Ont.

Хто з Вас подорожує

- літаком ● кораблем ● поїздом ● автобусом
- у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати
безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюро
МАРКІЯНА КОГУТА
і
ІГОРЯ КУРИЛІВА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA

If not delivered please return to:

YUNAK Magazine

2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 4V7, Canada

RETURN POSTAGE GUARANTEED

Ціна: \$1.00

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

“... виховання — це надавання думкам і почуванням якогось напрямку”, — каже Олександр Тисовський-Дрот. Пластова преса саме й сприяє виконанню цього завдання.

Читайте ж і СВОЄЧАСНО передплатуйте свої журнали!

ГОТУЙСЬ — журнал новачок і новачоків та дітей до 12 року життя;

ЮНАК — для пластового юнацтва й загалу української молоді;

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ — журнал дорослого членства Пласту, Пластприяту і загалу батьків, які цікавляться вихованням і громадськими справами.

● Присилайте передплати 3 ПОЧАТКОМ КОЖНОГО РОКУ (до 1 березня!), бо своєчасні передплати уможливають дешевшу пересилку журналів.

● Надсилайте дописи (хроніку, знімки, “молоде перо”, ілюстрації тощо), діліться своїми зауваженнями щодо змісту і вигляду журналів, втримуйте зв'язок з редакціями. Ставайте співучасниками пластового самовиховання.

БОРСУК

ІЖАК

КАЖАН

БОБЕР

САЙГАК

ЛИС

РИСЬ

ЗАЄЦЬ

ВЕДМІДЬ

ВОВК

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

ГОТУР

ОЛЕНЬ